

دستورالعمل ایجاد یکنواختی در نظام عوارض شوراهای اسلامی بخش

به استناد تبصره ذیل ماده ۳۷ آئین‌نامه مالی دهیاری‌ها مصوب ۸۲/۵/۱۹ هیات وزیران و تبصره ذیل ماده ۵ آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک مصوب ۷۸/۸/۱۰ «دستورالعمل ایجاد یکنواختی در نظام عوارض شوراهای اسلامی بخش» به شرح ذیل تصویب و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱:

در این دستورالعمل برای رعایت اختصار به جای قانون تشکیلات و وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحیه بعدی آن واژه «قانون شوراها» و به جای آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک مصوب ۷۸/۸/۱۰ هیئت وزیران از واژه «آیین‌نامه اجرایی» و به جای قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۸۱/۱۱/۲ واژه «قانون تجمیع عوارض» استفاده می‌شود.

ماده ۲:

عوارض موضوع این دستورالعمل عبارت است از وجه یا جوهری که مستند به آیین‌نامه اجرایی و با رعایت مقررات مندرج در ماده ۵ قانون تجمیع عوارض و تبصره یک آن و ماده ۳ و بند ب ماده ۱۴ و ماده ۱۶ آیین‌نامه اجرایی به تصویب شورای اسلامی بخش رسیده و از طریق درج در روزنامه‌ها و جراید محلی یا روزنامه‌های کثیرالانتشار و یا از هر طریق دیگری که جنبه عمومی دارد به آگاهی عموم برسد.

تبصره: وضع عوارض محلی جدید و یا افزایش نرخ هر یک از عوارض محلی می‌بایست حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی گردد.

ماده ۳: منبع عوارض

عبارت است از کلیه اماکن و واحدهای صنفی، صنعتی، تولیدی، خدماتی، ساختمانی، زمین و هرگونه منبع درآمدی که واقع در محدوده روستا موضوع ماده ۳* آیین‌نامه اجرایی باشد.

ماده ۴: نوع عوارض

الف: عوارض ملی: به عوارضی اطلاق می‌شود که در قانون تجمیع عوارض تکلیف نحوه وصول و ایصال و مصرف آن معین گردیده است.

ب: عوارض محلی عمومی

عوارضی است که به استناد بند ب ماده یک آیین‌نامه اجرایی قانون تجمیع عوارض و با رعایت مقررات مندرج در قانون شوراها و ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی وضع گردیده است. از انواع عوارض محلی می‌توان عوارض بر زمین،

---

*عوارض موضوع این آئین‌نامه از اماکن، واحدهای صنفی، تولیدی، خدماتی، صنعتی و هرگونه منبع درآمدی دیگری قابل وصول است که محل استقرار آن در مورد شهرها، محدوده قانونی شهر، موضوع تبصره ۱ ماده ۴ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری-مصوب ۱۳۶۲- و در مورد بخش و روستا، محدوده موضوع مواد ۱۳ و ۶ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری-مصوب ۱۳۶۲- که به تصویب هیات وزیران رسیده یا برسد و در مورد شهرکها محدوده ای که به تصویب کمیسیون موضوع ماده (۱۳) آئین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تاسیسات و خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها-مصوب ۱۳۵۵- رسیده است، باشد.

ساختمان و کسب و پیشه و ... را نام برد. عوارض محلی عمومی پس از اظهار نظر استاندار ظرف مدت یک ماه قابل وصول است.

ج : عوارض محلی اختصاصی

عوارضی است که با رعایت تبصره یک ماده ۵ قانون تجمیع عوارض بر اساس شرایط جغرافیایی - طبیعی، اقتصادی - اجتماعی و کالبدی روستا به پیشنهاد دهیار و تصویب شورای اسلامی روستا و تأیید شورای اسلامی بخش تعیین می‌شود. عوارض محلی اختصاصی پس از اظهار نظر استاندار ظرف مدت یک ماه قابل وصول است.

ماده ۵ : تعرفه‌های عوارض

فهرستی است از کلیه انواع عوارض و بهای خدمات و سایر درآمدهایی که با رعایت قوانین مربوط، توسط دهیاری وصول یا تحصیل می‌شود. درج و هر نوع عوارض یا بهای خدمات جدیدی که وضع و تصویب می‌گردد یا هر تغییری که در نوع و میزان نرخ آنها صورت می‌گیرد، در تعرفه‌های مذکور منعکس شود.

ماده ۶ : مؤدی عوارض

اشخاص حقیقی یا حقوقی پرداخت‌کننده عوارض یا درآمد به دهیاری است که ممکن است منبع عوارض یا درآمد مشمول وی باشد یا اشخاص مذکور وسیله وصول و ایصال عوارض و درآمد باشند.

ماده ۷ : مأمور تشخیص

دهیار یا فردی است که از طرف دهیار، اختیار تطبیق وضع مؤدی با هر مورد عوارض و تشخیص بدهی مؤدی، کتباً به عهده او گذاشته شده است و مأمور تشخیص مکلف است کمال دقت را در تشخیص خود در مورد عوارض مربوطه به کار برد و در صورت بروز تخلف از وی، مراجع ذیربط به وضع او رسیدگی خواهند نمود.

ماده ۸ : تشخیص علی‌الرأس

تشخیصی است که مأمور تشخیص با رعایت این دستورالعمل و براساس قرائن مستند، هنگامی که مؤدی از ارائه و در اختیار گذاشتن مدارک و دفاتر خودداری نماید، خواهد داد.

ماده ۹ : مأمور وصول

مأموری است که از طرف دهیار جهت وصول درآمد و عوارض تعیین می‌شود. مأمورین وصول باید تضمین کافی را جهت انجام این وظیفه به دهیاری بسپارند.

ماده ۱۰ : پیش‌آگهی

نوعی آگهی می‌باشد که حاوی مشخصات منبع عوارض و مؤدی یا مؤدیان با ذکر مستند قانونی و نوع و میزان عوارض و شماره حساب بانکی دهیاری به همراه آدرس بانکی مربوطه که بعد از سررسید موعد پرداخت عوارض به بدهکار و یا مؤدی عوارض که پرداخت بدهی خود را به تأخیر انداخته است، توسط دهیاری فرستاده می‌شود.

ماده ۱۱ : اخطار

برگه‌ای است که توسط دهیاری بعد از صدور و ارسال پیش‌آگهی برای اخطار به بدهکار عوارض و یا مؤدی عوارض که پرداخت بدهی خود را به تأخیر انداخته است فرستاده می‌شود.

ماده ۱۲ : صورتحساب بدهی

برگه‌ای است که شامل میزان بدهی اشخاص حقیقی و یا حقوقی و شماره حساب بانکی مربوطه بابت انواع عوارض متعلق به منبع عوارض با ذکر مستند قانونی و نحوه محاسبه عوارض یا بدهی بوده که با درخواست

مؤدی یا دفترخانه اسناد رسمی توسط دهیاری تنظیم و تسلیم و یا ارسال می‌گردد، چنانچه صورتحساب بدهی به منظور اعلام میزان بدهی و در پاسخ استعلام دفاتر اسناد رسمی برای انجام معامله صادر شود انجام معامله در دفاتر اسناد رسمی منوط به ارائه مفاصا حساب بدهی و یا تودیع مبلغ بدهی به حساب بانکی دهیاری خواهد بود.

ماده ۱۳: رسید دریافت وجه

برگه‌ای است که به موجب آن دهیاری مکلف است در قبال دریافت عوارض و سایر مطالبات به پرداخت‌کننده تسلیم نماید.

ماده ۱۴: تقسیط عوارض

دهیاری مجاز به تقسیط مطالبات خود ناشی از عوارض نیست. در مواردی که مودی قادر به پرداخت تمام بدهی خود بطور یکجا نباشد، دهیاری می‌تواند مطالبات خود را با اقساط حداکثر در سی و شش ماه مطابق دستورالعملی که به پیشنهاد دهیار به تصویب شورای اسلامی روستای مربوط می‌رسد، دریافت نماید. در هر حال صدور مفاصا حساب موکول به تأدیه کلیه بدهی‌های مؤدی خواهد بود.

ماده ۱۵: مفاصا حساب

برگه‌ای است که پس از پرداخت کامل بدهی مؤدی عوارض به دهیاری و یا اثبات عدم بدهی مؤدی در تاریخ معین برای مقطع زمانی مشخص صادر می‌شود و در آن می‌بایستی مشخصات کامل پرداخت‌کننده عوارض و منبع عوارض و حسب مورد مبلغ و شماره و تاریخ فیش بانکی محل پرداخت درج می‌شود.

ماده ۱۶:

پیش‌آگهی باید با ابلاغ قانونی طبق موارد مذکور در فصل ابلاغ قانونی آئین‌نامه دادرسی مدنی به مؤدی یا مؤدیان ابلاغ گردد و در پیش‌آگهی قید شود که عوارض متعلقه را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ این پیش‌آگهی، به حساب معرفی شده در پیش‌آگهی واریز و رسید دریافت نمایند و در صورت اعتراض به میزان عوارض، مؤدی یا مؤدیان مکلفند حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز پس از ابلاغ رسمی، اعتراض خود را کتباً به همراه مدارک مثبت به دهیاری تحویل و رسید دریافت دارند. در این صورت، دهیاری در مرحله نخست، موضوع را رسیدگی و چنانچه منجر به توافق نگردد، پرونده را جهت اتخاذ تصمیم نهایی به مرجع صالحه ارجاع خواهد نمود.

ماده ۱۷:

در صورت انقضای مهلت مندرج در پیش‌آگهی و عدم اعتراض مؤدی، پیش‌آگهی صادره به منزله قبول از ناحیه مؤدی تلقی خواهد گردید.

ماده ۱۸:

دهیاری‌ها دارای فهرستی از تعرفه‌های عوارض خواهند بود که در آن انواع عوارضی که به وسیله دهیاری وصول و تحصیل می‌شود درج و هرنوع عوارض جدید که وضع و تصویب می‌گردد و یا هر تغییری که در نوع، میزان، مبلغ و نرخ آنها صورت می‌گیرد در فهرست مذکور منعکس می‌شود.

ماده ۱۹:

وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) مکلف است آموزش‌های لازم را جهت توجیه این دستورالعمل به دهیاری‌ها ارائه نماید.

ماده ۲۰:

برقراری و وصول هرگونه عوارض محلی صرفاً در قالب قانون شوراها و آئین‌نامه اجرایی مربوطه و دستورالعمل‌های صادره و سایر قوانین و مقررات مرتبط امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۲۱:

وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) مسؤول نظارت بر حسن اجرا و رعایت این دستورالعمل در سراسر کشور است.